

A Study of Condition and Problems of the Teachers' Media Usage in Cultivating Moral Virtues of High School Students under the Jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 13

Nur-ehsan Boto^{1*}, Sasipit Nilpirat¹, and Ophat Kaosaiyaporn²

Received: May 20, 2021 Revised: July 12, 2021 Accepted: July 13, 2021

Abstract

This survey research aims to study the level of condition and problems of the teachers' media usage in cultivating moral virtues of high school students under the jurisdiction of the office of the Secondary Education Service Area 13. The sample consisted of 327 teachers, obtained by stratified random sampling and quantified by Krejcie and Morgan's open-grid method from the population of 2,015 high school teachers under the jurisdiction of the office of the Secondary Education Service Area 13. The tool used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation and compare the results with criteria to interpret the results. The results are summarized as follows:

1. The condition of teachers' media usage in cultivating moral virtues of high school students under the jurisdiction of the office of the Secondary Education Service Area 13 was at a high level in overall and as each part. By the virtue of moral ethics, the average was 4.02, followed by media preparation for teaching and management support which were 3.87 and 3.77, respectively.

2. The problems of teachers' media usage in cultivating moral virtues of high school students under the jurisdiction of the office of the Secondary Education Service Area 13, the average appeared at a low level in overall and as individuals. And morality promotion showed the lowest average at 1.91.

Keyword: Teachers' Media Usage, Cultivating Moral Virtues, The Office of the Secondary Education Service Area 13

¹ Doctor of Education Program in Educational Leadership and Innovation, Department of Educational Technology, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

² Department of Educational Technology, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

* Corresponding author e-mail: bt.nurehsan@gmail.com

การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13

นุรเอ็ฮซาน บอตอ¹, ศศิพิชญ์ นิลโพธิ¹, และ โอภาส เกาศยากรณ²

รับบทความ: 20 พฤษภาคม 2564 แก้ไขบทความ: 12 กรกฎาคม 2564 รับตีพิมพ์: 13 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 โดยกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นครูผู้สอนจำนวน 327 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครชีและมอร์แกน จากครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 จำนวนประมาณ 2,105 คน ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท เพื่อถามสภาพและปัญหาในการใช้สื่อของครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน และด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.87 และ 3.77 ตามลำดับ

2. ปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.91

คำสำคัญ: การใช้สื่อของครู, การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

² ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

* Corresponding author e-mail: bt.nurehsan@gmail.com

บทนำ

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมในยุคปฏิรูปการศึกษานั้น ครูผู้สอนและผู้บริหารจะต้องตระหนัก และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง มุ่งสู่การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คือ การเน้นวิถีชีวิตของเด็ก ตั้งแต่เรื่องการกิน อยู่ ดู ฟัง ไปจนกระทั่งเรื่องการพัฒนาทักษะ ทั้งในด้านการใช้ร่างกาย การคิด การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กตระหนักต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับโลกรอบตัว ทั้งนี้ ครูหรือผู้สนใจที่ต้องการปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็ก จำเป็นจะต้องศึกษาแนวคิดสำคัญของคุณธรรมเหล่านั้น ให้เข้าใจอย่างแท้จริง คำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก และความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกันออกไป ตามพื้นฐานของเด็กและสภาพแวดล้อมรอบตัวเป็นสำคัญ แล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทหรือหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความพร้อมและสามารถพัฒนาตนเองสู่การศึกษาในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการสอนในปัจจุบันนอกจากต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้แล้ว การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน (Aungurasiri, 2018)

Wongwanich and Wiratchai (2000) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรม ดังต่อไปนี้ 1. การสอนจริยธรรมโดยตรง จริยธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นจะต้องมีการสอนกันอย่างจริงจัง โดยจัดให้มีเนื้อหาโครงสร้างที่จะสอนจะเรียนกันอย่างแน่นอน จัดการเรียนการสอนเป็น 2 แบบ คือ แบบมีโครงสร้างแน่นอน และแบบบูรณาการ มีลักษณะดังนี้ 1.1 แบบมีโครงสร้างแน่นอน คือการจัดการสอนจริยธรรม ให้เป็นวิชาขึ้นมาโดยเฉพาะ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนช่วยให้การเรียนบรรลุผลได้รวดเร็วขึ้น 1.2 แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดสอนจริยธรรมในลักษณะบูรณาการไปพร้อม ๆ กับเนื้อหาวิชาอื่น คือ ไม่มีการจัดเนื้อหาทางจริยธรรมขึ้นเป็นพิเศษแต่ครูผู้สอนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อยู่แล้ว เช่น ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี จะต้องพยายามระลึกและควรตระหนักถึงบทบาทในการสอนจริยธรรมของตน และพยายามสอดแทรกแนวนั้น การสอนในลักษณะนี้จะช่วยให้รับประโยชน์ทั้ง 2 ทาง คือ จะช่วยให้การเรียนจริยธรรมมีความหมายขึ้น เพราะผู้เรียนได้เห็นถึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนและในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้การเรียนเนื้อหาวิชานั้น ๆ มีความสัมพันธ์กันลึกซึ้งขึ้น 2. การสอนจริยธรรมโดยอ้อม ความเชื่อในแนวนี้มีความคิดว่าจริยธรรมและคุณธรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการสอน แต่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แทรกซึมเข้าไป วิธีการที่ดีที่สุด คือ โรงเรียนจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จะเรียนรู้จริยธรรมต่าง ๆ ซึมซับได้เองโดยไม่ต้องมีการสอนและบอกกล่าวกัน หากโรงเรียนมีการจัดระบบที่ดี มีหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ผู้เรียนก็จะมีพัฒนาการเรียนรู้ทางจริยธรรมได้มากตามไปด้วย การเสนอแนวทาง

การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมตามที่เสนอมานี้ มีผู้นำมาใช้ในประเทศไทยกันแล้วทุกแนว แต่ผล
ที่ได้ยังไม่ชัดเจนนัก จึงเป็นเรื่องที่ยังมีการศึกษาค้นคว้าทดลองกันตลอดมา แนวทางการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดกับผู้เรียน มีดังต่อไปนี้ 2.1 การแสดง
บทบาทสมมติ (Role Play) 2.2 กรณีตัวอย่าง (Case) 2.3 สถานการณ์จำลอง (Simulation)
2.4 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน 2.5 กิจกรรมการสอนโดยใช้สื่อ
การสอน 2.6 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เพลง เป็นการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เกิดจริยธรรม
2.7 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม 2.8 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยการวาดภาพ 2.9 กิจกรรม
การเรียนการสอนโดยการแสดงละคร 2.10 กิจกรรมการแสดงหุ่น การเชิดหุ่นเป็นกิจกรรมการสอน
ด้านจริยธรรม

ดังนั้น ในระบบการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะ
ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อเป็นเครื่องมือ
ของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์
สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิด
ไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ
ค่านิยมแก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง มีมากมายหลายรูปแบบ มีบทบาทและคุณประโยชน์มากมาย (Department of
Academic Affairs, Ministry of Education, 2002)

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของความ
ต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของ Lumjai (2014) พบว่า
ความต้องการจำเป็นมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนา รองลงมา
ได้แก่ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนา และด้านการวัดผล
ประเมินผล ตามลำดับ และเพื่อตอบสนองจุดเน้นด้านผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 13 ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดครอบคลุมจังหวัดตรังและกระบี่จำนวน 44 โรงเรียน
การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้และทักษะอย่างเต็มศักยภาพแล้ว อีกหนึ่งจุดเน้นสำคัญ
คือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึง
สนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 เพื่อต้องการทราบถึงสภาพ และ
ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และนำข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์มาวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนของครู ตลอดจนพัฒนาสื่อการสอนของโรงเรียน ให้มี
ความถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการใชสือของครู ในการปลูกฝงคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13
2. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการใชสือของครู ในการปลูกฝงคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13

วิธีการวิจัย

ประชากร

ครูผูสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 จาก 44 โรงเรียน จำนวน 2,105 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากครูผูสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 จำนวนประมาณ 2,105 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน) ขนาดโรงเรียน				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
กระบี่	112	161	506	779	17	44	60	121
ตรัง	180	610	536	1,326	28	76	102	206
รวม	292	771	1042	2,105	45	120	162	327

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สือของครู ในการปลูกฝงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งมี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 2003 as cited in Wanichsupawong, 2003) มี 5 ระดับ ถามสภาพและปัญหาการใช้สือของครูในการปลูกฝงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 13 ตามกรอบ 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.954

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2560 และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล

ผลการวิจัย

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.80 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.20 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา คือประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีคิดเป็นร้อยละ 37.30 และ 17.70 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมา คือปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 36.70 และ 13.80 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน (N=327)

ที่	สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ		
1.1	ชาย	89	27.20
1.2	หญิง	238	72.80

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
2	ประสบการณ์ทางการบริหาร		
	2.1 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี	58	17.70
	2.2 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี	147	45.00
	2.3 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี	122	37.30
3	ขนาดโรงเรียน		
	3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	45	13.80
	3.2 โรงเรียนขนาดกลาง	120	36.70
	3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	162	49.50

2. สภาพและปัญหาการใช้สื่อของครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้าน

ที่	ด้าน	สภาพการใช้สื่อของครู			ปัญหาการใช้สื่อของครู		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน	3.87	.627	มาก	2.10	.800	น้อย
2	ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.02	.725	มาก	1.91	.880	น้อย
3	ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	3.77	.721	มาก	1.99	.892	น้อย
	รวม	3.89	.562	มาก	2.00	.775	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน และด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.87 และ 3.77 ตามลำดับ ในขณะที่ปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.91

สำหรับผลการศึกษารายข้อของแต่ละด้าน เป็นดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝัง
คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 13 ในด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน

ที่	ด้าน	สภาพการใช้สื่อของครู			ปัญหาการใช้สื่อของครู		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ สภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
1	สร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับสื่อ	3.91	.790	มาก	2.20	.986	น้อย
2	รูปแบบสื่อไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการ ทำความเข้าใจ	3.90	.839	มาก	2.08	.996	น้อย
3	ทดลองใช้สื่อการสอนก่อนการใช้งาน จริงในห้องเรียน	3.86	.830	มาก	2.17	1.002	น้อย
4	จัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับสื่อที่ ใช้สอน	3.89	.819	มาก	2.08	.932	น้อย
5	พิจารณาถึงวิธีที่จะใช้สื่อการสอนนั้น ให้ได้ผลเร็วที่สุด	3.86	.795	มาก	2.10	.947	น้อย
6	ใช้สื่อการสอนเป็นขั้นเป็นตอน สอดคล้องกับเนื้อหา และเวลาตาม แผนการสอน	3.96	.841	มาก	2.06	.967	น้อย
7	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน	3.99	.825	มาก	2.06	.936	น้อย
8	มีการประเมินสื่อการเรียนการสอน ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการสอน	3.78	.897	มาก	2.06	.952	น้อย
9	มีการประเมินประสิทธิภาพและ ความคุ้มค่าของสื่อในการเรียน การสอน	3.74	.804	มาก	2.10	.942	น้อย
10	มีการนำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น	3.84	.854	มาก	2.09	.933	น้อย
รวม		3.87	.627	มาก	2.10	.800	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการใช้สื่อของครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้
ในการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเปิด
โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนเป็นขั้นเป็นตอน สอดคล้องกับ

เนื้อหาและเวลาตามแผนการสอน และการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสื่อ ตามลำดับ ในขณะที่ปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การใช้สื่อการสอนเป็นชิ้นเป็นตอน สอดคล้องกับเนื้อหา และเวลาตามแผนการสอน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินสื่อการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการสอน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ที่	ด้าน	สภาพการใช้สื่อของครู			ปัญหาการใช้สื่อของครู		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม	3.96	.870	มาก	1.93	.970	น้อย
2	ช่วยส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.04	.889	มาก	1.93	1.002	น้อย
3	ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง	4.00	.893	มาก	1.89	.968	น้อย
4	ช่วยพัฒนาทักษะและกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านความคิด	4.08	.838	มาก	1.93	1.020	น้อย
5	ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนห่างไกลจากอบายมุขและพฤติกรรมที่ไม่สมควร	4.03	.859	มาก	1.89	.981	น้อย
รวม		4.02	.725	มาก	1.91	.880	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การช่วยพัฒนาทักษะและกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านความคิด การช่วยส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนห่างไกลจากอบายมุขและพฤติกรรมที่ไม่สมควร ตามลำดับ ส่วนปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนห่างไกลจากอบายมุขและพฤติกรรมที่ไม่สมควร

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร

ที่	ด้าน	สภาพการใช้สื่อของครู			ปัญหาการใช้สื่อของครู		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	กำหนดนโยบายในการใช้สื่อเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน	3.92	.840	มาก	1.98	.986	น้อย
2	มีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตและพัฒนาสื่อ	3.72	.886	มาก	2.08	1.049	น้อย
3	มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในด้านการจัดทำสื่อการสอน	3.81	.888	มาก	2.00	1.036	น้อย
4	มีการประเมินและติดตามการใช้สื่อในห้องเรียน	3.69	.913	มาก	1.95	.961	น้อย
5	มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.69	.927	มาก	1.92	.994	น้อย
รวม		3.77	.721	มาก	1.99	.892	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกำหนดนโยบายในการใช้สื่อเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน การส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในด้านการจัดทำสื่อการสอน และการสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตและพัฒนาสื่อ ในขณะที่ปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

1. สภาพการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการสอน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sittipanyano (2010) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อของครูเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวิสุทธิพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 2 จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพการใช้สื่อของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี มีการเลือกใช้สื่อที่มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาแผนการสอนและเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งนโยบายของโรงเรียนและต้นสังกัดก็ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จึงมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ และสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ซึ่งจากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 สรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อยที่ครอบคลุมการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมให้กับนักเรียน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องตระหนักถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในชีวิตของนักเรียนด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การสร้างค่านิยม “การเป็นคนดีมีคุณธรรม” 2) การสร้างแรงจูงใจให้ทำสิ่งดี และ 3) การสร้างช่องทางให้ทำดี ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ก็ได้มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบคอบ ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาผู้เรียนด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Rattanaburee, Chairueang, & Ursiripornrit, 2020)

2. ปัญหาการใช้สื่อของครู ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kepan (2012) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล พบว่ามีปัญหาการดำเนินการในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกโรงเรียน ซึ่งสอดแทรกอยู่ในสาระศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และมีการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียน จึงสามารถบริหารจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ดี อีกทั้งจากงานวิจัยเรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนของ Sriprom, Piyanukul, and Phoncharoen (2014) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้ 1. ด้านการบริหารและการนิเทศ โรงเรียนควรมีแผนและโครงการที่จะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการกำหนดเป็นนโยบายของทางโรงเรียน กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชนเข้ามามี

ส่วนร่วมรับรู้และวางแผนแนวทางการดำเนินงาน และการตรวจสอบร่วมกัน 2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ให้เพิ่มป้ายนิเทศต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ติงามมาติดให้นักเรียนได้เห็นและอ่าน มีการยกย่องนักเรียนที่ทำความดี โดยการมอบเกียรติบัตร โล่ และรางวัล ให้ผู้บริหารและครูเข้าหา ชาวบ้าน และทำให้ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับโรงเรียน 3. ด้านการจัดการเรียนรู้ ให้ครูจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือพันธกิจของโรงเรียน และต้องฝึกฝนระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการสอนความรู้ทางวิชาการ 4. ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และ 5. ด้านการจัดและประเมินผล ต้องวัดและ ประเมินผลตามมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรทำในรูปคณะกรรมการ และแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง และครูต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับแนวทางการใช้สื่อของครูในการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 13 ที่สอดคล้องกับสภาพและปัญหาในข้างต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อ การสอนของครู ให้มีความถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Aungurasiri, P. A. (2018). Moral ethics and development of learners in Thailand 4.0. *Journal of Innovation in Education and Research*, 2(2), 81-90. [in Thai]
- Department of Academic Affairs, Ministry of Education. (2002). *Handbook for organizing student development activities*. Bangkok: Printing House. [in Thai]
- Kepan, A. (2012). *Problems and guidelines for cultivating islamic morality to secondary school students satun province* (Master's thesis). Prince of Songkla University, Songkhla. [in Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Lumjai, P. (2014). *The model of moral and ethical secondary students development*. *Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao*, 2(2), 46-58. [in Thai]
- Rattanaburee, P., Chairueang, N., & Ursiripornrit, S. (2020). The indicators development of social responsibility on ethical responsibilities of secondary school students under the secondary educational service area office 13. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 5(6), 216-231. [in Thai]
- Sittipanyano, P. (2010). *Study on the state and problems of using the teacher's media to cultivate morality*. *Ethics of buddhism school students under the office of sisaket educational service area, district 2, Sisaket Province* (Master's thesis). Surin Rajabhat University, Surin. [in Thai]

- Sriprom, W., Piyanukul, S., & Phoncharoen, S. (2014). Problems of organizing moral and ethical activities in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of academic Buriram Rajabhat University*, 6(1), 65-83. [in Thai]
- Wanichsupawong, P. (2003). *Education, teaching and research methodology* (4th ed.). Pattani, Thailand: Office of Academic Resources, Prince of Songkla University. [in Thai]
- Wongwanich, S., & Wiratchai, N. (2000). *Research report on "Factors and processes contributing to individual moral development aimed at the collective success of university students: quantitative and qualitative studies"*. Bangkok: Department of Research Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]

